

prima instanță: Judecătoria Drochia (sediul Rîșcani)
Judecător: M. Chilari
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
I. Grosu, A. Corcenco, D. Stănilă

dosarul nr. 2r-741/17

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Chitic Ana, reprezentată de avocatul Rohac Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chitic Ana împotriva lui Chitic Igor și Chitic Oleg, intervenient accesoriu notarul public Matușevschi Lucia cu privire la declararea nulității contractului de donație,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017, prin care a fost restituit apelul declarat de Rohac Ion în interesele Anei Chitic, ca fiind depus de o persoană neîmpuțernicită și a fost restituit apelul declarat de Chitic Ana, ca fiind depus tardiv,

c o n s t a t ă :

La data de 8 august 2016 Chitic Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Chitic Igor și Chitic Oleg, intervenient accesoriu notarul public Matușevschi Lucia cu privire la declararea nulității contractului de donație.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 22 iulie 1967 de către OSC Rîșcani a fost oficializată căsătoria sa cu Chitic Grigori, cu care a conviețuit până la decesul acestuia la 28 aprilie 2015.

Sușține că împreună au construit o gospodărie situată în or. Rîșcani, str. Prieteniei 21. În timpul căsătoriei s-au născut doi copii, Igor și Oleg, care deja sunt maturi și au familiile sale.

Invocă că după decesul soțului în calitate de moștenitori legali au rămas reclamanta Chitic Ana și ambii fii, iar la 12 februarie 2016 de comun acord între ei, după refuzurile fiilor de la cotele lor în favoarea reclamantei Chitic Ana, ultima a devenit unica proprietară a masei bunurilor succesoriale.

Afirmă însă că la 17 februarie 2016 de către notarul public Matușevschi Lucia a fost încheiat contractul nr. 967 de donație, prin care Chitic Ana a donat fiului Chitic Igor întreaga masă succesorală, și anume terenul de pământ pentru construcții cu

suprafața de 0,059 ha pe care sunt amplasate casa de locuit cu suprafața de 75,3 m.p. și construcția accesorie din or. Rîșcani, str. Prieteniei 21.

Apreciază că acest contract de donație este lovit de nulitate absolută, din motiv că a fost lipsită de dreptul său de a se folosi de imobil și nu dispune de un alt spațiu locativ.

În urma încheierii acestui contract insistă că a suportat prejudicii materiale legate de achitarea plăților cadastrale și de achitarea serviciilor notariale.

Comunică că comportamentul fiului Chitic Igor atât la încheierea contractului, cât și după a reprezentat o intimidare și o amenințare de deposedare, ceea ce constituie temei de anulare a contractului de donație.

Mai reiterează că la momentul încheierii contractului de donație nu a putut înțelege adevăratele consecințe juridice ale acestuia.

Solicită recunoașterea nulității absolute a contractului de donație nr. 967 din 17 februarie 2016 și încasarea de la Chitic Igor în beneficiul său a tuturor cheltuielilor suportate în legătură cu încheierea contractului, și anume 632 lei pentru plăți cadastrale, plățile notariale în mărime de 1 830,27 lei, și amenzile achitate pentru Chitic Igor la executorul judecătoresc în valoare de 9 880 lei și a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 500 lei și a taxei de stat de 100 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 mai 2017 a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

La data de 30 mai 2017 avocatul Rohac Ion în interesele Anei Chitic a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 mai 2017, solicitând admiterea acesteia, cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 2, vol. II).

La data de 27 iunie 2017 avocatul Rohac Ion în interesele Anei Chitic și Chitic Ana au depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea acesteia, cu casarea hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată (f. d. 10 -12, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017 a fost restituită cererea de apel depusă de Rohac Ion în interesele Anei Chitic, ca fiind depusă de o persoană neîmpuțernicită și a fost restituită cererea de apel înaintată de Chitic Ana, ca fiind depusă tardiv (f. d. 29 – 32, vol. II).

La data de 4 octombrie 2017 Chitic Ana, reprezentată de avocatul Rohac Ion a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel (f. d. 37 – 39, vol. II).

În motivarea recursului a indicat că cauza a fost examinată în prezența unui interpret necalificat, iar Chitic Ana nu a înțeles nimic.

Susține că în temeiul art. 56 alin. (1) CPC, în calitate de participant la proces, a fost în drept să atace dispozitivul hotărârii primei instanțe depunând un apel preliminar pentru a se încadra în termenii de declarare a apelului.

Consideră că în pofida faptului că în mandatul avocatului nu era indicat expres dreptul de a ataca hotărârea instanței de fond, Chitic Ana a exercitat acest drept personal prin depunerea apelului.

Afirmă că apelul preliminar a fost depus în termen, iar concluzia instanței de apel cu referire la tardivitatea acestuia este absolut neîntemeiată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților la proces copia încheierii la data de 20 septembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 18770 (f. d. 33-34, vol. II), fiind recepționată cu aviz de către Chitic Ana și reprezentantul acesteia, avocatul Rohac Ion, la 22 septembrie 2017 (f. d. 35 – 36, vol. II).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 4 octombrie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 14 septembrie 2017, Curtea de Apel Bălți a restituit cererea de apel depusă de Rohac Ion în interesele Anei Chitic, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită și a restituit cererea de apel înaintată de Chitic Ana, ca fiind depusă tardiv.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către avocatul Rohac Ion în interesele Anei Chitic în lipsa împuternicirilor legale și depunerea apelului de către Chitic Ana, în afara termenului legal sunt justificate.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana incapabilă se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității;

Potrivit prevederilor art. 81 alin. (1) CPC, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii

judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Din materialele cauzei și din analiza mandatului avocatului Rohac Ion (f. d. 1, vol. I) se constată că în conținutul acestuia nu este indicată împuternicirea de a contesta hotărârea judecătorească, reieșind din faptul că împuternicirea de a ataca hotărârea judecătorească trebuie menționată expres în mandatul avocatului, sub sancțiunea nulității.

Instanța de recurs reține că în mandatul eliberat avocatului Rohac Ion nu este înscris dreptul acestuia de a contesta hotărârea judecătorească în interesele Anei Chitic, astfel atestându-se lipsa împuternicirilor legale de a depune cerere de apel în speță.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) prin care a fost respinsă acțiunea Anei Chitic înaintată împotriva lui Chitic Igor și Chitic Oleg, intervenient accesoriu notarul public Matushevski Lucia cu privire la declararea nulității contractului de donație a fost pronunțată la 18 mai 2017 (f. d. 245, vol. I).

La fel, prin dovada de primire anexată la materialele cauzei se confirmă faptul că Chitic Ana și reprezentantul acestuia, Rohac Ion au primit sub semnătură partea dispozitivă a hotărârii din 18 mai 2017 tot la data de 18 mai 2017 (f. d. 246, vol. I).

Cu toate acestea, Chitic Ana a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe numai la 27 iunie 2017, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC (f. d. 10 – 12, vol. II).

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs respinge afirmațiile recurente cu referire la faptul că a fost depus un apel nemotivat în termen, deoarece acea cerere de apel preliminar a fost semnată unilateral doar de către avocatul Rohac Ion, care nu poate fi considerată ca depusă în interesele Anei Chitic, din lipsa împuternicirilor legale.

Respectiv, prin înaintarea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 18 mai 2017 abia la data de 27 iunie 2017, fără solicitarea de repunere în termenul de apel, recurenta și-a exercitat dreptul său cu încălcarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și justifică în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea acestuia ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Chitic Ana, reprezentată de avocatul Rohac Ion.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chitic Ana împotriva lui Chitic Igor și Chitic Oleg, intervenient accesoriu notarul public Matușevschi Lucia cu privire la declararea nulității contractului de donație.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva